

สรุปผลการประชุม
คณะกรรมการวิสามัญวิชาการ ตรวจสอบร่างรัฐธรรมนูญ
และร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ
สภาร่างรัฐธรรมนูญ
ครั้งที่ ๒๑
วันพุธที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๐
ณ ห้องประชุมคณะกรรมการ หมายเลข ๓๓๐๑ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

คณะกรรมการวิสามัญวิชาการ ตรวจสอบร่างรัฐธรรมนูญและร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ พิจารณาตรวจสอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ทั้ง ๓ ฉบับ (ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ.) และมีข้อสังเกต ดังนี้

๑. ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ.

มาตรา ๔

ไม่ควรมีคำนิยามของ “ศาลรัฐธรรมนูญ” ว่า หมายความว่ารวมถึงองค์กรอื่นที่ทำหน้าที่ศาลรัฐธรรมนูญ เพราะไม่มีองค์กรดังกล่าวตามร่างรัฐธรรมนูญที่เสนอขอประชามติ

มาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง

ข้อความใน (๓) เกี่ยวกับการห้ามใช้ชื่อ ชื่อย่อ หรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมือง คล้ายคลึงกับชื่อ ชื่อย่อหรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองของพรรคการเมืองที่ถูกยุบตามคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๘๑ ไม่รวมถึงกรณีของพรรคการเมืองที่ถูกยุบตามคำวินิจฉัยของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญที่ผ่านมา จึงควรมีบทเฉพาะกาล หรือเพิ่มมาตราอีกมาตราหนึ่งให้นำข้อความดังกล่าวไปใช้บังคับแก่การห้ามใช้ชื่อ ชื่อย่อหรือภาพเครื่องหมายของพรรคการเมืองที่ถูกยุบตามคำวินิจฉัยของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๘ มาตรา ๓๕ ด้วย

มาตรา ๓๑ วรรคหนึ่งและวรรคสอง

การห้ามมิให้พรรคการเมืองรับบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทยโดยการเกิดเข้าเป็นสมาชิกและการห้ามผู้ไม่มีสัญชาติไทยโดยการเกิดเข้าเป็นสมาชิกพรรคการเมือง น่าจะไม่ถูกต้อง ควรแก้ไขให้คุณสมบัติของผู้มีสิทธิเข้าเป็นสมาชิกพรรคการเมืองไม่แตกต่างจากคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

มาตรา ๓๗ วรรคสองและวรรคสาม

การบัญญัติให้อำนาจนายทะเบียนยื่นคำร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้หัวหน้าพรรคการเมือง หรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองออกจากตำแหน่งในพรรคและผู้นั้นไม่มีสิทธิ นั้น ไม่มีบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจศาลรัฐธรรมนูญและนายทะเบียนเช่นนั้น

มาตรา ๔๐ วรรคสอง

ไม่ควรกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการสาขาพรรคการเมือง โดยควรให้เป็นไปตามข้อบังคับของพรรคการเมือง ซึ่งน่าจะเหมาะสมกว่า

มาตรา ๘๒ วรรคสอง

ข้อห้ามใช้ชื่อ ชื่อย่อหรือภาพเครื่องหมายของพรรคการเมืองที่ถูกยุบตามคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญในระยะเวลาห้าปีนับแต่วันที่ที่มีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น ไม่รวมถึงกรณีของพรรคการเมืองที่ถูกยุบตามคำวินิจฉัยของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญที่ผ่านมา จึงควรมีบทเฉพาะกาลหรือเพิ่มมาตราอีกมาตราหนึ่งให้นำข้อห้ามดังกล่าวไปใช้บังคับแก่การใช้ชื่อ ชื่อย่อหรือภาพเครื่องหมายของพรรคการเมืองที่ถูกยุบตามคำวินิจฉัยของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๘ มาตรา ๓๕ ด้วย

ทั้งนี้ ควรมีบทบัญญัติกำหนดโทษของผู้ที่ฝ่าฝืนข้อห้ามนี้เช่นเดียวกับที่บัญญัติโทษของผู้ฝ่าฝืน มาตรา ๘๒ วรรคสอง ไว้ในมาตรา ๑๑๑

มาตรา ๘๔

ที่บัญญัติว่า “ในกรณีที่พรรคการเมืองต้องยุบไปเพราะไม่ดำเนินการตามมาตรา ๗๖ หรือมาตรา ๘๑” นั้น น่าจะไม่ถูกต้องเพราะกรณีต่าง ๆ ตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๘๑ เป็นเรื่องการทำราชการของพรรคการเมืองทั้งสิ้น จึงน่าจะแก้ไขข้อความเป็น “ในกรณีที่พรรคการเมืองต้องยุบไปเพราะไม่ดำเนินการตามมาตรา ๗๖ หรือเพราะกระทำการตามมาตรา ๘๑”

มาตรา ๑๑๑

คำว่า “ใด” ในบรรทัดที่ ๑ พิมพ์ตกที่ถูกต้องคือ “ผู้ใด”

๒. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ.

มีข้อสังเกตเพิ่มเติมสำหรับมาตรา ๑๔ ซึ่งเป็นเรื่องลักษณะต้องห้ามของผู้ได้รับการเสนอชื่อเป็นกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดว่า ข้อความใน (๑๕) ที่ว่า “ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๑๑” มิใช่เป็นลักษณะต้องห้ามดังกล่าว แต่เป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้กรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดต้องพ้นจากตำแหน่งจึงควรตัดออกจากมาตรา ๑๔ โดยควรกำหนดไว้ในหลักเกณฑ์ที่กรรมการการเลือกตั้งกำหนดตามมาตรา ๑๑ วรรคสอง

๓. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.

มาตรา ๑๐ วรรคสอง (๑)

การรวมเขตเลือกตั้งน่าจะรวมในระดับอำเภอเท่านั้น ไม่ควรแยกหรือรวมบางส่วนของตำบล เพราะอาจทำให้ประชาชนสับสนที่อยู่อำเภอเดียวกันแต่กลับอยู่คนละเขตเลือกตั้ง

มาตรา ๑๗ วรรคสาม

ไม่ควรบัญญัติให้มีกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งสำรอง การที่บัญญัติว่า “แต่หากไม่มีกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมาปฏิบัติหน้าที่เลยให้แจ้งคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งเพื่อส่งกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งสำรองมาปฏิบัติหน้าที่ที่หน่วยเลือกตั้ง” นั้น โดยที่มีหน่วยเลือกตั้งประมาณ ๘๘,๐๐๐๐ หน่วย อาจมีการตั้งกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งสำรองทุกหน่วย ซึ่งจะทำให้สิ้นเปลืองงบประมาณมาก

จึงควรแก้ไขข้อความว่า “ให้แจ้งคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง เพื่อส่งกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งสำรองมาปฏิบัติหน้าที่ที่หน่วยเลือกตั้ง” เป็น “ให้แจ้งคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง เพื่อส่งกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งอื่นมาปฏิบัติหน้าที่ที่หน่วยเลือกตั้ง”

มาตรา ๑๘

มาตรานี้เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการที่พรรคการเมืองส่งตัวแทนไปประจำ ณ ที่เลือกตั้งเพื่อสังเกตการณ์ ซึ่งตัวแทนนั้นมิได้เป็นเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง จึงควรแยกบัญญัติไว้ที่อื่น ไม่ควรบัญญัติไว้ในส่วนที่ ๓ นี้ ซึ่งเป็นส่วนของเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง

มาตรา ๖๗

ควรบัญญัติแยกเป็นสองวรรค เพื่อให้ชัดเจนและสอดคล้องกับมาตรา ๕๗ โดยแก้ไขข้อความเป็นดังนี้

“ผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้มีสิทธิลงคะแนนเลือกตั้งได้เพียงแห่งเดียว

ภายใต้บังคับมาตรา ๕๗ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งมีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งของหน่วยเลือกตั้งใด ให้ลงคะแนนเลือกตั้งได้ ณ หน่วยเลือกตั้งนั้น”

มาตรา ๖๘

ควรเพิ่มเติมข้อความว่า “หรือพรรคการเมืองใด” หลังข้อความว่า “ผู้สมัครใด” เพื่อให้รวมถึงการลงคะแนนเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบสัดส่วนด้วย

มาตรา ๘๑ วรรคหนึ่ง

เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๕๕ วรรคสอง ควรเพิ่มเติมข้อความว่า “และที่เลือกตั้งกลาง” ในวรรคหนึ่ง โดยแก้ไขข้อความเป็น ดังนี้

“ภายใต้บังคับมาตรา ๘๕ การนับคะแนนเลือกตั้งให้กระทำ ณ ที่เลือกตั้งและที่เลือกตั้งกลาง โดยเปิดเผยจนเสร็จสิ้นในรวดเดียว ห้ามมิให้เลื่อนหรือประวิงการนับคะแนนเลือกตั้ง”

ทั้งนี้ เพราะอาจมีข้อสงสัยว่านิยามศัพท์คำว่า “ที่เลือกตั้ง” ตามมาตรา ๔ ครอบคลุมถึงที่เลือกตั้งกลางแล้วหรือไม่

มาตรา ๘๓

ควรตัดข้อความว่า “หรือรวมคะแนนให้ผิดไป” ออก เพราะร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช มาตรา ๕๔ วรรคท้ายบัญญัติเฉพาะให้มีการนับคะแนนที่หน่วยเลือกตั้ง โดยไม่มีการรวมคะแนนที่หน่วยเลือกตั้ง และบัญญัติให้รวมคะแนนที่เขตเลือกตั้งเท่านั้น

มาตรา ๑๐๖ วรรคหนึ่ง

ข้อความว่า “สืบสวนสวน” ในบรรทัดที่ ๑ พิมพ์ตก ที่ถูกต้องคือ “สืบสวนสอบสวน”

มาตรา ๑๒๗ วรรคสาม

การบัญญัติว่า “คำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งให้เป็นที่สุด” นั้น ย่อมเป็นที่สุดเฉพาะในทางบริหาร แต่ยังสามารถโต้แย้งไปยังศาลฎีกาตามมาตรา ๒๑๕ วรรคสาม ของร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ได้ จึงควรบัญญัติไว้ให้ชัดเจนเช่นนั้นด้วยหรือไม่

มาตรา ๑๓๑ วรรคหนึ่ง

ข้อความว่า “สัดส่วนขององค์กร” ไม่ชัดเจนว่ามีความหมายเช่นไร ควรบัญญัติให้ชัดเจนหรือไม่

มาตรา ๑๓๓ วรรคสอง

การบัญญัติว่า “คำวินิจฉัยของคณะกรรมการสรรหาเป็นที่สุด” ย่อมเป็นที่สุดเฉพาะในทางบริหาร แต่ยังสามารถโต้แย้งไปยังศาลฎีกาตามมาตรา ๒๑๕ วรรคสาม ของร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ได้ จึงควรบัญญัติไว้ให้ชัดเจนเช่นนั้นด้วยหรือไม่

มาตรา ๑๓๔ วรรคหนึ่ง

ควรมีบทบัญญัติ ให้คณะกรรมการสรรหากำหนดจำนวนสมาชิกวุฒิสภาที่พึงสรรหาของแต่ละภาคไว้ก่อนที่จะให้องค์กรแต่ละองค์กรตามมาตรา ๑๓๐ เสนอชื่อบุคคลเข้ารับการสรรหาเป็นสมาชิกวุฒิสภาตามมาตรา ๑๓๔ วรรคหนึ่ง (๑)

มาตรา ๑๓๔ (๒)

ข้อความตอนท้ายว่า “ให้แต่ละภาคดำเนินการคัดเลือกกันเองโดยวิธีการลงคะแนนโดยตรงและลับเพื่อให้เหลือจำนวนผู้ที่จะได้รับการเสนอชื่อเท่ากับจำนวนสมาชิกวุฒิสภาที่พึงสรรหา” ควรแก้ไขเป็น “ให้แต่ละภาคดำเนินการคัดเลือกกันเองโดยวิธีการลงคะแนนโดยตรงและลับเพื่อให้เหลือจำนวนผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อสามเท่าของจำนวนสมาชิกวุฒิสภาที่พึงสรรหา” เพื่อให้สอดคล้องกับข้อความในประโยคแรกของ (๒)

นายไกรสิทธิ์ ชัมมัญญ

นิติกร ๔ สำนักกรรมการ ๓

ผู้สรุปผลการประชุม